

Oponentský posudek diplomové práce: **Selhávání integračních politik v Evropě:**

vícepřípadová studie

Autorka: **Olga Afanasjeva**

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Martin Nekola, Ph.D.**

Oponent: **Mgr. Marie Jelínková, Ph.D.**

Tato práce si vytyčila za cíl pochopení společných jmenovatelů problémů, které se ve veřejném, politickém a mediálním diskursu spojují s jevem imigrace a působením, potažmo selháváním, integračních politik vůči migrantům.

Domnívám se, že samotný cíl práce „pochopit společné jmenovatele problémů“ nebyl zvolen příliš šťastně. V první řadě autorka a priori předpokládá, že takový jmenoval, jmenovatelé existují. Musí tomu tak skutečně být? A i kdyby ano, nedostaneme se na tolik obecnou úroveň, která jde předvídat i „selským rozumem“? Řada dílčích cílů práce je přitom vymezena velmi dobře (např. popsat a vyhodnotit modely integračních politik), a pokud by se autorka soustředila v celé práci pouze na některé z nich, předkládala by dnes daleko snáze a pravděpodobně i lépe vyargumentovanou a vystavěnou práci, jejíž závěry by byly přesvědčivější a hlavně lépe podložené.

Zkoumat a hodnotit integrační politiky skrze kritický diskurzivní přístup, hodnotím jako takový velice kladně a jako dosti inovativní. Velice však váhám nad tím, zda ho autorka opravdu použila, převažující informace k integračním politikám třech (resp. více) států, které reprezentují tři typy přístupu k integraci, jsou například z velké míry vystavěny na informacích z portálu Focus migration (s čestnou výjimkou některých dalších titulů), další část práce pak stojí na selektivně vybraných událostech (případně tématech) a jejich popisu a částečně i autorčině analýze. Právě vysoká selektivita, omezený počet informačních zdrojů a hlavně snaha obsáhnout obrovské a široké téma problémů/otázek integrace v Evropě diskurzivní přístup znesnadňuje. Zarážející je rovněž, že autorka pracuje s imigranty jako s jakousi homogenní skupinou, kterou definuje více než vágně a které často připisuje atributy a společenskou pozici, jež velká část z nich nemá či nemusí zažívat.

Při čtení práce se pak čtenář nemůže vyhnout dojmu, že směřování a závěry práce pisatelka očekávala již od samého prvopočátku. Je jistě v pořádku, pokud práce potvrzují/vyvrací hypotézu a určitou odpověď již předem očekávají, problémové však je, pokud ono

přesvědčení (nehledě na to, zda správné či nikoli) vede k tomu, že autoři spíše popisují své přesvědčení a tu a tam k nim najdou nějakou oporu, k tomu, zdá se mi, mnohdy inklinují i tato práce. Zejména zřetelné je toto v nejslabší části práce - samotném závěru, který spíše než závěr diplomové práce připomíná jakousi úvahu nad soužitím migrantů s majoritním obyvatelstvem Evropy s výzvou, že „změna politiky vůči imigrantům a tvorba integračních programů by měla začít celkovou změnou myšlení a názorů“ (viz str. 90). S naprostou většinou myšlenek (byť často značně zjednodušujících) uvedených v závěru lze přitom souhlasit, způsobem argumentace i vystavěním argumentace však takovéto pojetí práce, respektive závěru, neodpovídá požadavkům diplomové práce.

Co se týče formální stránky, předložená práce v sobě snoubí několik protikladů. Autorka umí psát i velmi dobře formulovat myšlenky a informace, kterými se v práci zabývá. Vzhledem k této nadstandardní schopnosti, která svědčí o vyzrálosti a akademických schopnostech pisatelky, je pak s podivem, že se v práci mnohokrát a opakovaně dopouští zcela zásadních chyb ve způsobu citování – nezřídka odkazuje pouze na autora, aniž uvádí bližší specifikaci díla (tj. např. rok, viz např. str. 13 Fairclough, nebo str. 67 - nedefinování, kde nalézt definici Muddeho, ale i mnohde jinde)¹. Nicméně za zásadnější pokládám to, že v textu opakovaně chybí zdroje, ze kterých autorka vycházela či vůči kterým se vymezuje. Vhodně ozdrojované pasáže diplomové práce střídají i dosti dlouhé úseky práce, kde jsou zdroje informací a dat vynechány!

Přes všechny zmíněné nedostatky práci **doporučuji k obhajobě** a hodnotím ji stupněm **3** (dobrá), doporučuji však, aby autorka při obhajobě seznámila komisi s tím, jak postupovala při použití kritického diskursivního přístupu.

Závěrem podotýkám, že z práce je patrné, že autorka by jistě měla na to napsat skvělou diplomovou práci, příliš široce vymezené téma a značně volný přístup k pravidlům sociálních věd jí v tom bohužel tentokrát zabránily.

V Praze dne 19. 6. 2012

Marie Jelínková

¹ V textu se rovněž vyskytuje řada drobných chyb, opakovaně je například používáno 20% (dvacetiprocentní) namísto 20 % (dvacet procent).